

Unten mailla

Unikuvia paperiposliinille

Maria Punkkinen
Taiteen kandidatin opinnäyte
Muotoilun pääaine
Muotoilun laitos
Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu
Aalto-yliopisto
2017

Tiivistelmä

Unten mailla – unikuvia paperiposliinille on taiteen kandidaatin opinnäyte, joka käsittelee omaa muotoilijaidentiteettiä ja luovaa prosessia. Työ koostuu henkilökohtaisesta pohdinnasta sekä produktio-osuudesta, jonka lähtökohtana on kuvan ja keramiikan yhdistäminen.

Opinnäyte etsii keinoja, joilla selvitä tilanteista, joissa luovan työskentelyn aloittaminen tuntuu ylitsepääsemättömän vaikealta. Työssä pohditaan oman työskentelyn lähtökohtia ja paneudutaan inspiraation lähteinä toimiviin rinnakkaismaailmoihin, illusioihin ja uniin. Opinnäyte käsittelee lisäksi piirtämistä, kuvan ja keramiikan yhdistämistä sekä posliinimassan valonläpäisyyden perustuvaa lithophane-tekniikkaa.

Työ on henkilökohtainen taiteellinen produktio, jonka lopputuloksena on sarja ohuita paperiposliiniveistoksia, joissa piirrosjälki tulee esiin valon ja pinnan paksuuden vaihteluiden avulla.

Avainsanat: paperiposliini, inspiraatio, unet, lithophane

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	3
Sisällysluettelo	5
1 Johdanto	6
2 Alku	8
2.1 Omat inspiraation lähteet	8
2.2 Illuusiot, Rinnakkaiset maailmat	9
2.3 Unet	12
2.4 Piirtäminen	17
2.5 Kuva ja keramiikka	22
2.6 Lithophane	24
3 Hämähäkin pesät - Unen ilmentymät	26
3.1 Pesä	26
3.2 Paperiposliini	28
3.3. Kipsimuotti	30
3.4. Kuva	36
3.5 Ongelmia	40
4 Lopuksi	44
5 Kiitokset	45
Lähteet	46
Kuvalähteet	47

1 Johdanto

Opinnäytteeni tavoitteena oli oman muotoilijaidentiteetin tutkiminen ja hakeminen. Tässä työssä pohdin lisäksi omaa työskentelyäni ja inspiraationi lähteitä. Työ on saanut alkunsa illusioista, rinnakkaisista maailmoista ja unista, jotka ovat toimineet inspiraation lähteinä produktio-osuudessa tekemilleni paperiposliiniveistoksille.

Alun perin hakeuduin muotoilun koulutusohjelmaan ajatukseni suuntautua tekstiiliin. Minua kiinnosti erityisesti kankaanpainanta, sillä edellisissä opinnoissani olin löytänyt grafiikan tekniikoista etenkin serigrafian ihmeellisen maailman. Tutkintouudistuksen tuoman vapauden myötä halusin kuitenkin aluksi tutustua myös muiden materiaalien mahdollisuuksiin. Lasikurssin jälkeen löysin itseni keramiikan parista. Keramiikka ja sen hitaat prosessit toisinaan odottamattomine yllätyksineen tuntuvat itselleni luonnolliselta tavalta lähestyä muotoilua.

Ennen nykyisiä opintojani, opiskelin Hyvinkäällä Hyrian ammattikoulussa kuvataidetta. Kuvataide tai kuva

ylipäänsä tavalla tai toisella on ollut vahvasti osa elämääni lähes aina. Aallossa yksi tutkintoon kuuluvista osa-alueista on sivuaine, joten menneisyyteni pohjalta, minulle oli luonnollista hakeutua kuvituksen sivuaineopintoihin. Jo ennen kuvituksen opintoja, piirtämisestä oli pikkuhiljaa kasvanut iso osa kaikkea tekemääni ja kuvituskurssien aikana piirtämällä työskentely vahvistui entisestään. Lisäksi monilla muotoilun kursseilla, kuten materiaalitutkimuksessa, tekemiseni on kääntynyt luonnollisesti erilaisten kuvallisten ratkaisujen etsimiseen. Viimeisin ja lopulta myös ehkä tärkein tekijä oman piirrosjäljen löytämisessä oli menneen syksyn käsivarapiirustuksen kurssi. Käsivarapiirustus on kuulunut Aallon yhteisen opetuksen yksikön tarjoamiin valinnaisiin taide- ja teoriaopintoihin jo useiden vuosien ajan. Kurssi alkoi puhtaasti havainnon pohjalta piirtämisestä ja loppua kohden painotus muuttui enemmän oman ilmaisun etsimiseen. Puolen vuoden pituisen kurssin aikana useat vierailut erilaisissa paikoissa, kuten tekniikan sekä luonnontieteen museoissa, tai vain luokassa asetelmaa piirtäen vahvistivat

käden ja silmän yhteistyötä. Kurssin ohjaaja Kaarina Kaikkonen oli lisäksi erittäin taitava ohjaaja oman persoonallisen jäljen etsinnän auttamisessa.

Tärkein ajatukseni opinnäytetyöstäni on selkeyttää omia ajatuksiani. Mikä on suhteeni muotoiluun? Olenko muotoilija, kuvantekijä vai jotain siltä väliltä? Tarkoitukseni on ennen kaikkea löytää vastaus maisteriopintoja ajatellen: jatkanko muotoilun parissa vai vaihdanko hieman suuntaa ja haen graafisen suunnitteluun, kuvallisen kerronnan linjalle? Nämä kaikki ovat suuria kysymyksiä, joihin löytynee vain vastausten palasia. Muuten tällaisilla määritelmillä ei luultavasti ole suurtakaan merkitystä, mutta tulevia maisteriopintoja pohtiessa toivon löytäväni asiaan jonkinlaisen selkeyden. Kuitenkin ennen kuin ehdin aloittaa opinnäytetyötäni, löysin vastauksen tähän hetkeen: haluan jatkaa opintoja muotoilun parissa, enkä lähteä, ainakaan tässä vaiheessa, uusille ja jossain määrin lähes tuntemattomille vesille. Hyvinkäällä taideopintoni kestivät vain kaksi vuotta, mikä tuntui hyvin nopealta ja pikaiselta pintaraapaisulta ja tuntuu, että olisin kaivannut enem-

män aikaa asioiden omaksumiseen ja ennen kaikkea ajattelemiseen. Pohdin nykyisiä opintojani ja totesin, että nyt minulla olisi mahdollisuus syventyä yhteen aihepiiriin pidemmäksi aikaa. Ja vaikka jatkaisinkin muotoilussa, ei se poissulje oman kuvallisen ilmaisun kehittämistä ja omien polkujen etsimistä millään tavalla. Kaiken lisäksi huolimattomasti luettu ohje maisteriohjelmiin hakemisesta johti siihen, että hakemuksestani jäi uupumaan vaadittuja osia, enkä näin ollen lopulta ollut edes hakukelpoinen: oma päätökseni sai siis ikään kuin vahvistuksen ja merkin siitä, että olin päätenyt oikeaan ratkaisuun.

Mutta mitä seuraavaksi? Kuinka koota yhteen löytämäni palaset ja rakentaa työ, jonka tavoitteena on edustaa kaikkea sitä minkä olen opintojeni aikana kokenut suurimmiksi tekijöiksi ja vaikuttajiksi omaan tekemiseeni. Omalla kohdallani vastaus on tavallaan hyvinkin yksinkertainen: keramiikka ja piirtäminen. Käytännössä asiat eivät kuitenkaan edenneet niin jouhevasti.

Keramiikalla ja piirtämisellä on projektissani vahva rooli, tosin ehkä hie-

man eri tavalla kuin alun perin ajattelin. Työni on taiteellinen produktio, jossa pohdin omaa luovaa prosessiani ja inspiraation lähteitä.

2 Alku

2.1 Omat inspiraation lähteet

Kandidaatin opinnäytteen tarkoituksena on osoittaa oppineisuutta ja soveltaa opittua itsenäiseen työskentelyyn. Koko työn aloittaminen on ollut kohdallani epätoivoista taistelua näkymätöntä ja toistaiseksi vielä tuntematonta vastaan. En edes muista milloin viimeksi olisin ollut yhtä aikaa niin täynnä ajatuksia ja ideoita kuin niitä vailla. Ajattelen asioita liian pitkälle ja rakennan itselleni esteitä ennen kuin ne ovat edes ajankohtaisia. Olen yrittänyt löytää ratkaisua siihen, kuinka ja mistä aloittaisin, mutta kierrän vain samaa kehää, enkä saa mitään aikaan. Toisinaan inspiraatio on asia, joka vain ilmestyy. Mutta entä jos pää tuntuu täysin tyhjältä? Kuinka silloin tulisi edetä?

Joskus edellisten opintojen aikaan

tuskailin erään maalauksen suhteen, sillä tuntui, ettei minulla ollut mitään sanottavaa, enkä tiennyt mitä haluan tehdä: en osannut aloittaa. Sain opettajalta naurettavalta kuulostavan neuvon: ”no sitten vain aloitat!”. Luovuttamisen ja kotiin lähtemisen sijaan kaivoinkin esiin värit ja aloin maalata vailla päämäärää aivan kuin testatakseni neuvoa. Liian usein olen tyytynyt helppoon ratkaisuun ja lähtenyt kotiin ”miettimään ideoita”, mutta tällä kertaa jäin. Sain pienen oppitunnin sinnikkästä yrittämisestä. Maalauksesta ei tullut valmista, eikä myöskään mitään järkevää, mutta pääasia oli, että maalasin ja annoin ajatuksille mahdollisuuden vaeltaa.

Kuvittelin joskus, että inspiraatio on asia, mikä vain ilmestyy. Ehkä myös kuvittelin, että ilman tyhjistä ilmaantuvia ideoita ”ei edes voi työskennellä” luovalla alalla. Joskus nuorempana saatoin tehdä ison maalauksen parissa tunnissa. Ystävän kanssa yhdessä järjestettyyn ensimmäiseen näyttelyyni, Mikkelin veturitalleilla 2004, valmistui suuri määrä maalauksia hetkessä, enkä koskaan ajatellut mistä ne kaikki ideat saapuivat. Nyt jälkikäteen

ajatellen on helppo huomata silloiset tekijät ja eteenpäin työntävät voimat. Herkkyyden kanssa käsi kädessä kulkevat mielen pimeät labyrinthit ja niissä harhailu, vinoutuneet maailmat ja vinksahtaneet tarinat, mahdottomuudet ja mahdollisuudet, ne kaikki yhdessä ja erikseen ovat lähtökohtia. – Samoja asioita kuin tänäkin päivänä. Omassa työskentelyssäni huomaan usein palaavani samojen asioiden äärelle yhä uudelleen. Kummalliset tarinat, illuusioidet ja unet ovat toimineet inspiraationa tällekin työlle.

2.2 Illuusioidet, rinnakkaiset maailmat

En pidä taikureista, vaikka illuusioidet kiehtovatkin minua suuresti. Oma kiinnostukseni rajautuu ehkä kuitenkin enemmän mahdottomuuksiin kuin taikureiden luomiin silmänpääntötemppeuihin. Pidän fiktiivisistä tarinoista. On kiehtovaa ajatella rinnakkaisia maailmoja, joihin voi päätyä, vaikka astumalla vaatekomeron sisään kuten C.S. Lewisin alun perin vuosina 1950–1956 julkaistuissa Narnian tarinoissa (Lewis 2005) tai putoamalla kanin koloon kuten Lewis

Kuva 1. Liisa Ihmemaassa Lewis Carrollin ja John Tennielin tulkitsemana. Tenniel 1865.

Carrollin vuoden 1865 julkaistussa Liisa Ihmemaassa-sadussa (Wordy English 2017), mikä on mielestäni yksi ihastuttavimmista tarinoista mitä tiedän. Liisa Ihmemaassa ei ole kiehtova pelkästään tarinansa takia, vaan myös visuaalisesti. Julkaisemisestaan lähtien sitä on kuvitettu lukemattomia kertoja. Yhdistävä tekijä kaikille kuvituksille tuntuisi olevan kuvaelementtien runsaus ja yksityiskohtaisuus. Alkuperäinen kuvitus oli kirjailija, Carrollin ja John Tennielin yhteinen taidon-

näyte. Vaikka se onkin mustavalkoinen, riittää kuvassa ihmeteltävää (kuva 1). Tämän lisäksi itseäni on erityisen paljon ihastuttanut Tim Burtonin vuonna 2010 elokuvaa varten luoma karkinvärinen maailma (kuva 3), sekä ranskalaisen kuvittajan, Rebecca Dautremerin näkemys Liisan seikkailuista (kuva 2) samaiselta vuodelta.

Kiehtovia rinnakkaisia maailmoita löytyy myös Robert Holdstockin metsään sijoittuvista tarinoista kuten Alkumetsä (1985) ja Neil Gaimanin luomista maailmoista. Kun vuosia sitten tutustuin Gaimanin Neverwhere-kirjaan (2000), tuntui, että olin löytänyt jotain täysin uutta: uusia tunnelmia ja erilaisia seikkailuja. Gaimanin monet muutkin tarinat Neverwheren ohella, kuten American Gods (2001) ja Anansi boys (2005) sijoittuvat samaan maailmaan, missä itse elämme, mutta jokaisesta tarinasta löytyy kuitenkin omat vinoutumansa, ylimääräiset ulokkeet, jotka johdattelevat lukijaa rinnakkaisiin todellisuuksiin ja maagisiin tunnelmiin. Neverwheressä lukija kuljetaan tiiliseinän läpi kohti seikkailuja maanalaisessa Lontoossa. American Godsissa päähenkilö päättyy keskelle

Kuva 2. Rebecca Dautremerin näkemys Liisa Ihmemaassa-tarinasta. Dautremer 2010.

Kuva 3. Teehetki Tim Burtonin Liisa Ihmemaassa-elokuvassa. Burton 2010.

muinaisten, jo unohdettujen sekä uusien jumalien taistelua. Anansi Boysin päähenkilön isäksi taasen osoittautuu hämähäkkijumala ja tavallinen elämä muuttuu hyvin epätavalliseksi. Tavalista ei ole myöskään Donnie Darkon elämä saman nimisessä elokuvassa (2001), jossa matkataan ajassa eli myös ikään kuin rinnakkaisessa maailmassa. Pidín elokuvan omituisesta, epätodellisesta tunnelmasta ja visuaalisesta maailmasta niin paljon, että päädyin jopa maalaamaan edellisen asuntoni seinään elokuvassa Donnien seurassa esiintyvän Frankin (kuva 4), maailmanloppua ennustavan jäniksen siluetin.

Kuva 4. Donnie Darko, Gretchen ja Frank elokuvissa Donnie Darko-elokuvassa. Darko 2001.

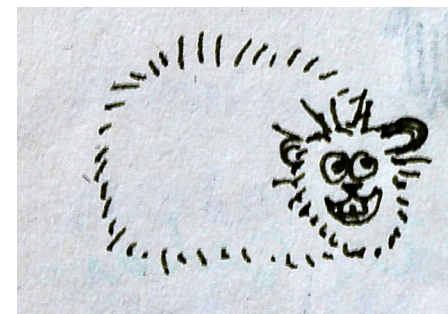
2.3 Unet

Yhdenlaisena rinnakkaistodellisuutena voisi pitää myös unien maailmaa. Jokainen näkee öisin unia, vaikkei niitä muistaisikaan (Vuorelainen 1997, 130). Muistan uneni hyvin usein ja olen jo vuosien ajan kirjoittanut niistä mielenkiintoisimpia tai parhaiten mieleenpainuneita ylös. Toisinaan on kiinnostava palata takaisin vuosikausia sitten nähtyjen unien äärelle ja nauraa katketakseen egyptiläisille jätteen-

kierrätyseläimille tai seuraavanlaisille tapahtumille:

Unipäiväkirja 2.9.2004

Oltiin koko porukka serkuilla yökylässä. Niillä oli uusi lemmikki, rodultaan "deeku", pallokalan muotoinen karvaturri (kuva 5), joka asui akvaariossa. Sillä oli jäniksen hampaat. Hirmuinen vintiö. Pirulainen.

Kuva 5. Deeku. Oma piirros 2004.

Unitutkimuksissa on todettu, että noin 95 % unista koostuu kuvista. Loput 5 % jäävät muille aistimuksille. Yleensä uni sisältää vähintään yhden tapahtumapaikan ja yhden muutoksen siinä. Tyypillisesti unessa esiintyy vähintään kaksi muuta hahmoa, joista toisen unennäkijä tuntee 50 % varmuudella. Täysin tuntemattomia tai henkilöisyydeltään epämääräisiä hahmoja esiintyy jopa puolet enemmän kuin kaikkein läheisimpänä pitävimpiämme ihmisiä. (Parker, Unet 2011, 8.) Unelle tyypillisten piirteiden mukainen uni voisi olla esimerkiksi seuraavanlainen:

Unipäiväkirja 7.9.2004

Jostain löytyi kauan koomassa olleita vauvoja. Niillä oli lyhyet jalat. Lähdin aittaani etsimään pukuja vauvoille ja samaan aikaan kuului kuulutus, että pitäisi olla sisätiloissa ja syödä joditabletteja. Hain vielä lemmikkikanini sisälle. Joku vastaantuli ja retuutti lemmikkifrettiäni ja heiluteli sitä edestakaisin. Yhtäkkiä olin jonkin porukan kanssa dokailmassa ja mentiin baariin. Saatiin ystävän kanssa juomia minitölkeistä, jotain violetta ja kaljaa. Baari alkoi täyttyä. Joku vyöryi minun ja ystäväni yli. Baari alkoi kallistua ja paniikki valtasi ihmiset. Kaikki vyöryivät ulos, paitsi meidän porukka. Vallalla oli luulo, että kallistuminen tapahtui jodin syömisen takia. Jodin syömisen syy oli jossain kauempana sijaitseva metsäpalo.

Minulle tavallisimpia unia ovat mainitun kaltaiset toisiinsa epäloogisesti linkittyvät tapahtumat ja kohtaamiset. Uneni ovat pääasiallisesti tunnelmallaan miellyttäviä, enkä juuri näe painajaisia. Keskiajalla painajaisten uskottiin olevan peräisin yhteistyöstä

paholaisen kanssa, minkä johdosta painajaisia näkevät naiset poltettiin roviolla. Painajaiset voivat olla hyvinkin voimakkaita kokemuksia ja saattavat jopa häiritä arkielämää. Syitä painajaisen näkemiseen on esitetty useita. Ne voidaan ajatella varoitusmerkiksi. Niiden avulla on mahdollista kohdata ja käsitellä vaikeita tunteita tai kohdata ihmisyyteen kuuluvia haasteita. Selvää kuitenkin on, että unen merkitys liittyy lopulta aina näkijään itseensä, eikä täysin yleismaailmallisia tulkintoja ole. (Parker, Painajaiset 2011, 6, 16.)

Unia pohtiessa, esiin nousee hyvin usein niiden tulkinta. On olemassa lukemattomia määriä kirjoja, jotka ovat täynnä tulkintoja mitä erilaisimmille unien tapahtumille. Vaikka niitä voikin olla viihdyttävää lukea, en ole koskaan ollut varsinaisesti kiinnostunut yleisistä tulkinnoista. Unet heijastelevat unennäköijän elämää rehellisesti ja kaunistelematta ja ovat lopulta tulkittavissa vain näkijälle itselleen. Vuorelainen (1997, 135) puhuu unista itsetuntemuksen välineenä. Haasteita tulkintaan kuitenkin tuo unen kieli, joka käyttää viestinnässään kuvia ja symboleita, joiden hahmottaminen on

vaikeaa. On kiehtovaa, että unen kielen on sanottu olevan arkaaista: joskus muinoin ajatuksemme olivat sellaisia, mitä unemme nykyisin. On siis mahdollista, että unemme eivät olekaan järjestelmiä kaikessa sekavuudessaan, olemme vain kadottaneet kykymme tulkita niitä.

Unipäiväkirja, helmikuu 2013
Oltiin katsomassa asunto-
ja siskon kanssa. Mentiin
porukoiden yläkertaan, mistä
löytyi mielettömän iso ja hie-
no asunto. Alakerrassa olo-
huone, ylhäällä muut. Löytyi
myös valtava uima-allas,
minkä keskellä oli alaston
miespatsas makuullaan. Surf-
faushuone, kapea vesialue,
mistä piti aina hypätä pois.
Sauna.

Unitulkinnoissa asunto tai talo nähdään vertauskuvana ihmisestä itsestään tai unennäköijän elämästä. Asunon etsimisen sanotaan tarkoittavan ajatuksia alan vaihtamisesta ja ylin kerros liitetään taiteellisiin taipumuksiin. (Bethards 1999, 174; Sallamo-Lavi 2009, 124.) Kyseinen uni on juuri niiltä ajoilta, kun olin valmistumassa edellisestä koulusta ja pohdin jatko-opintoja. Näin jälkikäteen tulkittuna tämän voisi nähdä ilmeisenä merkinä. Toisaalta, samaan aikaan olin etsimässä myös asuntoa, joten ehkä unen aihe tulikin ihan arkisesta tapahtumasta. Vesi taas on erittäin yleinen aihe unissa. Vesi edustaa psyykettä ja aalto nähdään suunnan antajana. Veden kirkkaus, määrä ja liike kertovat sen hetkisestä tunnetilasta ja elämän kulkemisesta. (Sallamo-Lavi 2009, 280-281.) Tästäkin voisi ajatella, että surffaushuoneen aallot osoittavat, että suunta on oikea. Unessa vesi oli kirkasta, joten selkeästi elämän suunta oli hyvä. Toisaalta, unikirjojen tulkinnat tuntuvat hyvin ylimalkaisilta ja niitä voi taivutella oman mielensä mukaan juuri oikeanlaiseksi. En kuitenkaan kiellä, etteikö unia voisi myös oikeasti tulkita. Yhdistelemäl-

lä eri unitutkijoiden, kuten Sigmund Freudin, Carl Jungin, Calvin Hallin ja Fritz Perlsin teorioita (Parker, Unet 2011, 12-20) ja opiskelemalla omien uniensa symboleita voisi löytyä tulkintatapa, jonka avulla olisi mahdollista oppia tulkitsemaan omia uniaan. Itse olen toisinaan yrittänyt löytää toistuvista unien elementeistä kytköksiä omaan elämäni, mutta usein pohdinat ovat siirtyneet nopeasti johonkin aivan muuhun. Unissa minua kiinnostaakin enemmän juuri ne usein sekavat ja irrationaaliset tapahtumat, joista on mahdollista ammentaa ideoita luovaan työskentelyyn.

Unien maailma on hyvin rikas ja inspiraation lähteenä todennäköisesti ehtymätön. Unia inspiraation lähteenä on käyttänyt esimerkiksi valokuvaaja Tom Chambers. Hän rakentaa fotomontaaseja pääasiassa painajaisensa pohjalta. Mukana kuvissa on usein lapsia, jotka tuovat kuvaan mukaan herkkyyttä ja haavoittuvaisuutta (kuva 6). Chambers kertoo kuviensa olevan ikään kuin satuja, joissa jotain on mennyt pieleen. (Herman 2013.) Christopher Nolanin univarkaasta kertova elokuva, Inception, on myös saa

Kuva 6. Tom Chambers, Aground. Unista inspiraationsa saanut valokuva. Chambers 2003.

nut alkunsa unien pohjalta. Inception ei syntynyt hetkessä vaan idea kasvoi vuosien ajan juontaen juurensa kauas Nolanin nuoruuteen, josta asti hän on nähnyt lucid-unia. (Boucher 2010) Lucid-unta eli selkounta näkevä henkilö ymmärtää olevansa unessa ja pystyy usein kontrolloimaan sen tapahtumia.

Ensimmäiset raportoinnit selkounesta, kuin myös termi, *lucid dreaming*, ovat Frederik van Eedenin käsialaa vuodelta 1896. Selkounet ovat todennäköisimpiä silloin kun nukkuminen ei ole pakollista, kuten viikonloppuna otettujen päiväunien yhteydessä (Parker, Unet 2011, 32.)

2.4 Piirtäminen

Näen piirtämisen pohjana kaikelle taiteelliselle tekemiselle. Toisille se on vain pikainen työvaihe, vaikka vain luonnosteluun, mutta itselleni se on noussut yhdeksi omimmista työvälineistä. Joskus aiemmin maalsin paljon, mutta nykyisin akryylivärit vain makaavat rauhassa putkiloissaan. Pidän suuresta tyhjistä paperista ja lyijykynästä. Viimeisen vuoden aikana uskon vihdoinkin löytäneeni oman jälkeni, tai sen mitä se tällä hetkellä on, mitä haluan kehittää ja minkä kanssa työskennellä. On myös mahdollista, että aiemmin en vain ole uskaltanut luottaa rosoiseen ja elävään jälkeen, vaan kuvittelin, että siisti ja huolellinen on "se juttu". Ymmärrän vihdoinkin mitä itselleni tarkoittaa "tee sitä mikä tuntuu hyvältä" kun puhutaan piirtämisestä. Jos piirtämiseni vaatii suuria käden liikkeitä ja paperin hankaamista käsin niin että olen kyynärpäitä myöten grafiitti- tai hiilipölyssä ja lattialla on iso kasa pyyhekumista irronnut murua samalla nauttien joka hetkestä, on kai oikein olettaa olevansa oikeiden asioiden äärellä.

Alkuperäisen suunnitelmani mukaan tämä työ oli tarkoitus aloittaa piirtämällä. Kävi kuitenkin toisin. Aikani tuijotetuani tyhjää paperia päädyin dreijan äärelle. En ole dreijannut kovinkaan paljon, mutta pyörivän dreijan äärellä on hyvä ajatella. Samalla tavoin pidän pitkistä bussimatkoista. Niissä on jotain samaa kuin dreijaamisessa: jatkuva liike, joka sallii omiin ajatuksiin katoamisen.

Kirjassaan Drawings, Patricia Cain on tutkinut piirtäjän ajatusprosessia. Tutkimus lähti ajatuksesta ymmärtää, mitä tapahtuu piirtäessä. Vaikutti siltä, että oli olemassa jokin sisäinen tieto siitä mitä on meneillään, mutta sen sanallistaminen oli vaikeaa. (Cain 2010, 17-18.) Cain esittelee kahden henkilön, Marion Milnerin ja Frederick Franckin, tekstit, joissa kummassakin on tutkittu ajatusprosessia. Milner lähestyi aihetta oman luovan prosessinsa kautta psykoanalyysia apuna käyttäen, kun taas Franck näki piirtämisen henkilökohtaisena meditaationa. Kumpikin heistä koki, että parhaiten prosessista sai irti, kun kykeni päästämään irti liiasta kontrollista ja vain antautui piirtämiselle. Vapautu-

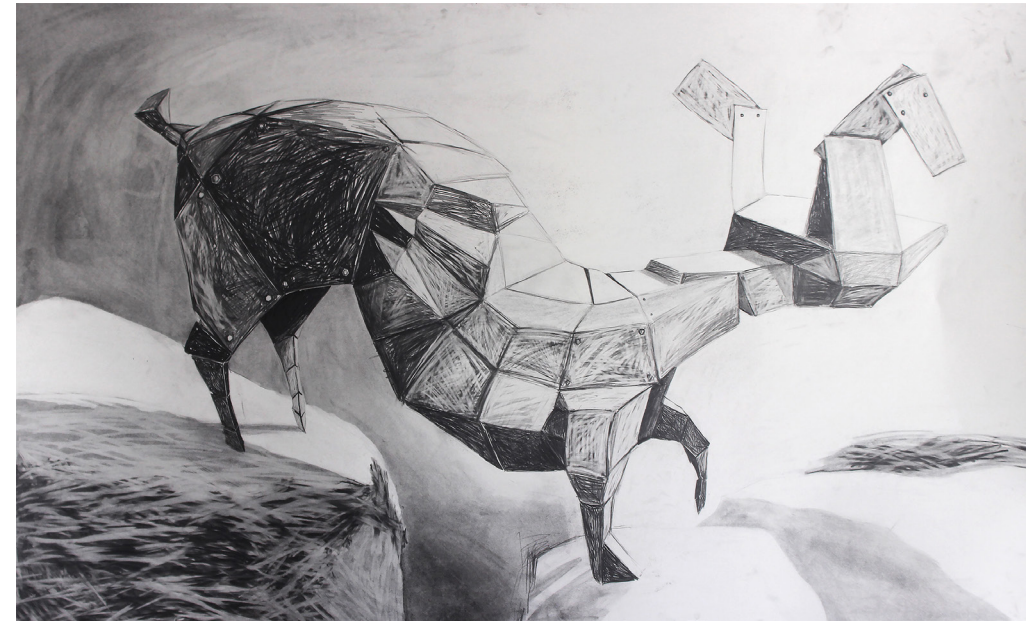
Kuva 7. Oman kädenjäljen etsiskelyä dreijaamalla. Oma kuva 2017.

syventyminen on niin totaalista, ettei mikään muu tunnu merkitsevän mitään (Csikszentmihalyi 2005, 19). Ehkä olinkin aiemmin keskittynyt liikaa koko työn lopputulokseen ja näin ollen suljin itseltäni vapaamman ajattelun, enkä sen takia kyennyt aloittamaan työskentelyäni piirtämällä.

Dreijailun ohessa aloin pohdiskella omaa käden jälkeäni. Piirtäessä olen hyvin perillä vahvuuksistani ja uskallan sanoa, että jälkeni on tunnistettavaa (kuvat 8-11). Keramiikassa koen olevani vielä tutkailija ja etsijä. En koe tuntevani materiaalia vielä riittävän hyvin pystyäkseni samanlaiseen vapaaseen ilmaisuun kuin lyijykynän kanssa. Aiemmin dreijatesa olen usein päätenyt silottelemaan pintaa sienellä, mutta nyt halusin kokeilla jotain muuta ja rosoisempaa (kuva 7). Pohjia sorvatessa päädyin sorvaamaan myös ulkopintaa aivan kuin etsien viivaa ja piirrosjälkeä.

Kaikenlaisessa luovassa tekemisessä minua kiehtoo persoonallinen ja tunnistettava jälki, sellainen jossa tuntuu olevan palanen tekijää itseään. Fotorealistinen piirustusjälki on kiehtovaa ja on uskomatonta kuinka

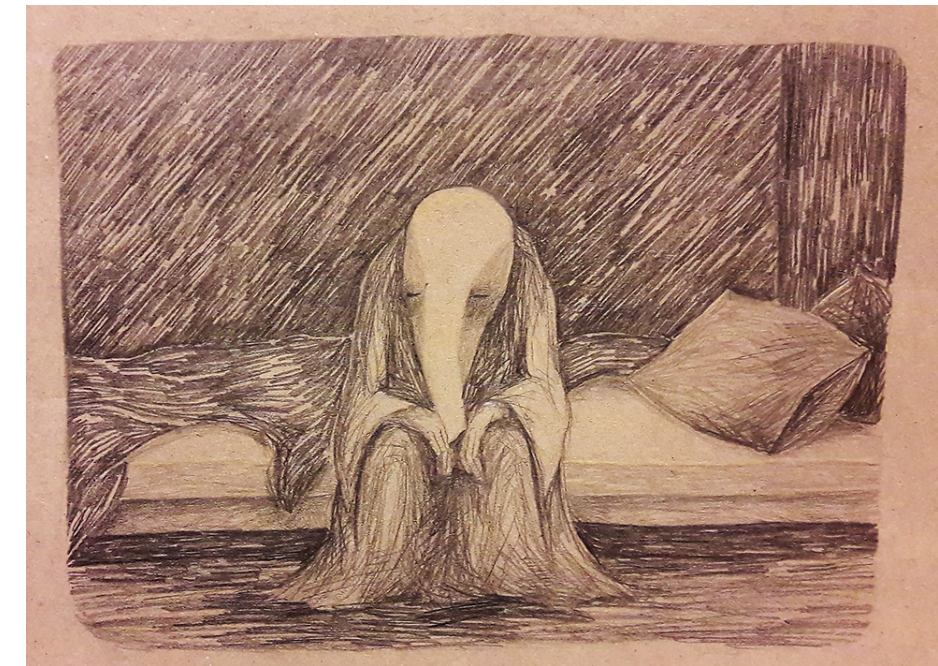
neesti piirtämällä oli mahdollista tutkailla samalla myös omia ajatuksiaan. Lisäksi Franck onnistui päästämään irti ennako-odotuksista, joita hän oli aiemmin piirtämiselle asettanut. (Cain 2010, 71-81.) Löydän kirjoittajien kuvailemista prosesseista tuttuja piirteitä. Parhaimmillaan piirtämiseen on mahdollista upota täysin. Silmä ja käsi tekevät saumatonta yhteistyötä ja ajatus virtaa keveästi. Uskon, että dreijan äärellä koin juuri tällaisen samanlaisen ajatusten vapauden. Pääsin "flowksi" kutsuttuun tilaan, missä toimintaan

Kuvat 8. Lyijykynä, hiili. 124 x 76 cm. Oma piirros 2016.

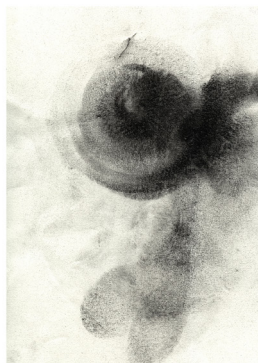

Kuvat 9. Luonnos n. 6 x 6 cm. 2016.

Kuvat 11. Kuva kuvituksen sivuaineen lopputyöstä. 15 x 10 cm. 2016

Kuvat 10. Lyijykynä, hiili. 76 x 124 cm. Oma piirros 2016.

Kuva 13. Erika Altosaar 2012.

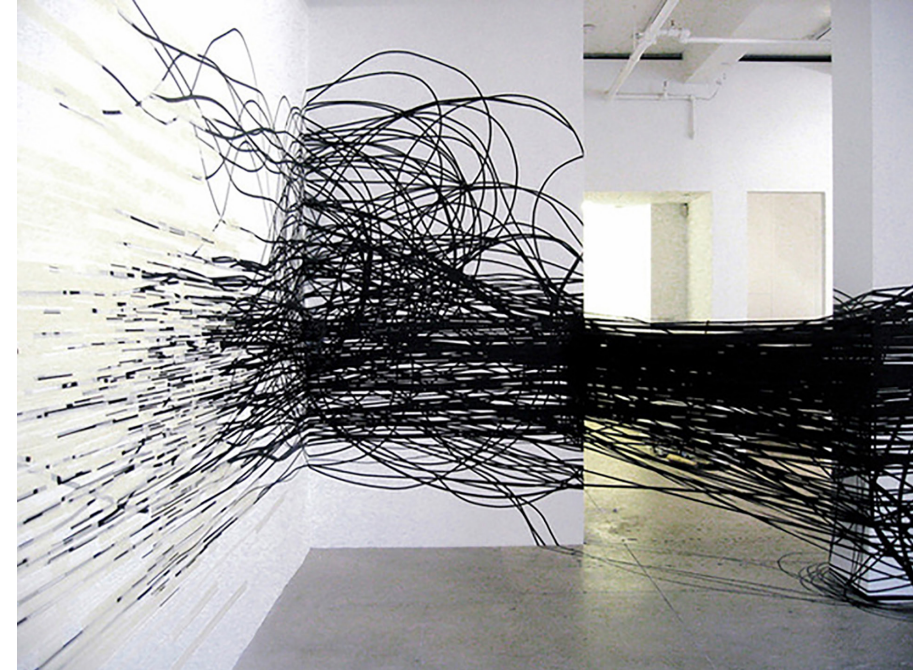
Kuva 12. Pirouette drawings.
Brixey-Williams 2001.

tarkkaan yhteistyöhön joidenkin ihmisten käsi ja silmät pystyvät. Usein päädyn kuitenkin, sitä mitenkään väheksymättä, kyseenalaistamaan kyseisen taidon. Fotorealistiseen piirtämiseen ei varsinaisesti enää nykypäivänä ole tarvetta, sillä kameroilla on mahdollista kuvata mitä tahansa. Toki fotorealistisella piirtämisellä on paikkansa, jos sen sekaan osaa piilottaa palan itseään ja saa näin ollen jäljestä tunnistettavan. Törmäsin Julie Brixey-Williamsin

Pirouette drawings-piirustusprojektiin (kuva 12) Drawing Now-kirjassa (TRACEY). Projekti oli kollektiivinen performanssi, johon osallistui 52 tanssijaa ympäri Iso-Britanniaa 9. kesäkuuta 2001 tasan kello 11:30. Projektissa piirtäminen on tehty jalalla. (Saatchi art 2017.) Erika Altosaarin herkkään, mutta samaan aikaan voimakkaaseen jälkeen tutustuin joskus sattumalta ja ihastuin välittömästi (kuva 13). Sekä Brixey-Williamsin, että Altosaarin piirroksissa on molemmissa unenomainen

Kuva 14. Morteza Zahedi

Kuva 15. Kuva ryhmänäyttelystä New Yorkista 2010. Freeing the line.
Musta ja valkea teippi. Grzymala 2010.

tunnelma, jollaista toivoisin saavuttavani myös omassa produktiossani. Minua kiehtoi yhdistää työhöni myös naivistisen rentoa ja leikittelevää piirrosjälkeä, saman tyyppistä kuin Morteza Zahedin piirroksissa (kuva 14). Vastaavanlainen jälki näyttää helposti siltä, että kuka tahansa pystyisi siihen, mutta henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että taitaakseen juuri tuon kaltaisen ilmaisun, on oltava muutenkin taitava piirtäjä. Kiehtovaa on myös perinteisen piirroksen rajojen laajentaminen. Piirtämisen ei tarvitse rajoitua pelkästään kaksikulotteiseen tilaan,

eikä piirrosvälineen suinkaan tarvitse olla mitään perinteistä. Puolalainen taiteilija Monika Grzymala on käyttänyt piirrosjäljen aikaansaamiseen teippiä. Piirroksiset eivät pysy pelkästään gallerian seinätilalla, vaan heräävät eloon myös kolmiulotteisesti (kuva 15). Ehdottomasti mainitsemisen arvoinen inspiraationi lähde on myös eräs ikisuosikkini piirtämisen kentällä, henkilö, joka ei varmastikaan esittelyjä kaipaa: Leonardo DaVinci.

Kuva 16.
Claudia Bieh-
nen herkkää
pintakuvion-
tia Lumos-sarjas-
ta. Biehne.

2.5 Kuva ja keramiikka

Keramiikkaa ja kuvaa jossain muo-
dossa on yhdistelty niin kauan kuin ke-
ramiikkaa on tehtykin. Tekniikoita on
monia ja jokaisella tekijällä on oma il-
maisunsa. Rebecca Applebyn veistok-
sellinen keramiikka on täynnä erilaisia
jälkiä ja ruhjeita (kuva 18). Appleby
yhdistelee teollisten prosessien jälkiä
ja luonnossa esiintyviä yksityiskohtia.
(Appleby 2017.) Pidän hänen töissään
luonnosmaisuuudesta ja siitä, että koko
esine näyttää aivan kuin kolmiulottei-
selta piirustukselta. Ashley E. Youngin

viehättävästi valuva elävä viiva (kuva
17) syntyy vanhalla, alkujaan korea-
laisella mishima-tekniikalla. Hänen
inspiraationsa on peräisin geologi-
asta, maisemista, aavikoilta ja vuoris-
ta, valosta ja varjoista ja muinaisista
kulttuureista. (Young 2017.) Kultaiset
yksityiskohdat tuovat töihin oman
viehätyksen, samoin kuin esineiden
ainutlaatuisuus. Claudia Biehnen unii-
kit teokset tutkivat posliinin rajoja
modernilla tavalla (kuva 16). Ohuelle
posliinipinnalle tehty herkkä pintaku-
vointi tuo mieleen unen.

Kuva 17. Ashley E. Youngin viivaa ja
kultaisia yksityiskohtia. Young.

Kuva 18. Rebecca
Applebyn rosoista
piirosjälkeä sarjasta
Random Order.
Appleby.

Kuva 19. Harvinainen Meissen lithophanepallo, kuvassa valon kanssa ja ilman. Korkeus 29,2 cm. The Blair museum 1800-luku.

2.6 Lithophane

Törmäsin lithophane-tekniikkaan jo kandityön aiheita etsiessä. Sana jäi kummittelemaan mieleeni ja on jotain, mihin haluaisin mahdollisesti syventyä tulevaisuudessa enemmän. Tekniikka on vanha ja nykyisin enää hyvin vähäisesti käytössä. Tuntuu, että jopa pelkän tiedon löytäminen kyseisestä aiheesta on haastavaa. Informaatiota lithophaneista etsiessä törmää enimmäkseen 3D-mallinnuksen ja CNC:n avulla leikattuihin valokuvan pohjalta tehtyihin valoa läpäiseviin reliefeihin (Desk Pro-to 2017). En kuitenkaan tarkoita tällai-

sia puhuessani lithophaneista tämän työn yhteydessä. Ensimmäiset lithophanet ovat peräisin 1820-luvun Euroopasta. Termi Lithophane juontaa juurensa kreikkaan. *Litho* tarkoittaa kiveä ja *phainein* vapaasti suomentaen aiheuttaa näkymisen. Isoniemi (2016) käyttä ilmaisua ”kiveen ilmestynyt”. Lithophaneja ei kuitenkaan tehdä kivistä vaan posliinista varioimalla posliinimassan valonläpäisyyttä (kuva 19). Eri paksuudet posliinissa, päästävät valoa läpi eri tavoin ja näin saada aikaa kuva. (Blair museum 2017; Lithophane tutorial 2017.)

Curtis Benzle hyödyntää töissään posliinin läpikuultavuutta monin eri tavoin. Törmäsin Benzlen töihin sattumalta etsiessäni lisätietoa lithophanen teosta. Joissain töissä Benzle luottaa vain massan omaan väriin ja sen paksuuden vaihteluihin (kuva 20), mutta useimmiten käyttää useita eri sävyjä valon kanssa (kuva 21). Hänen töissään väri, muoto, kuviot ja valo muodostavat pohjan runolliselle hiljaiselle hetkelle – visuaalisen pyhäkön (Benzle Porcelain).

Eliisa Isoniemen teokset ovat Benzleen verrattuna hyvin erilaisia.

Kuva 20. Benzle porcelain.

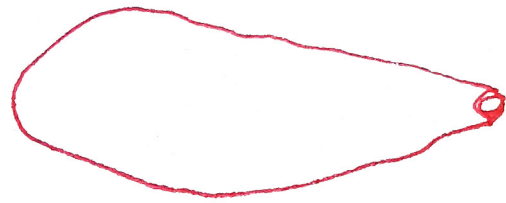
Kuva 21. Roikkuva risti läpinäkyvistä posliinilaatoista. Benzle porcelain.

Kuva 22. Eliisa Isoniemen Loiste. Isoniemi 2015.

Niissä selkeästi näkyvässä piirrosjäljessä (kuva 22) on aivan erilaista herkkyyttä, mutta mielestäni myös jotain surumielistä.

Uuden tekniikan opettelu näin lyhyen ajan sisällä olisi kuitenkin kasvatanut työmäärää yli vaadittujen rajojen ja päätin siirtää suuremmat lithophanekokeilut tulevaisuuteen. Läpikuultavuudella leikittely viehätti kuitenkin sen verran, että halusin sen osaksi lopputyötäni ja näin ollen lopullisessa työssäni tulisi olemaan lithophaneen viittaavia osasia. Lisäksi minua on jo kauan kiehtonut valon käyttö yhtenä osatekijänä jossakin työssä, joten se olisi kiinnostava lisä tähän projektiin. Valo tuo työhön ikään kuin rinnakkaisen maailman.

Kuva 23. Alkuperäinen hämähäkin pesä unesta. Oma piirros vuodelta 2013.

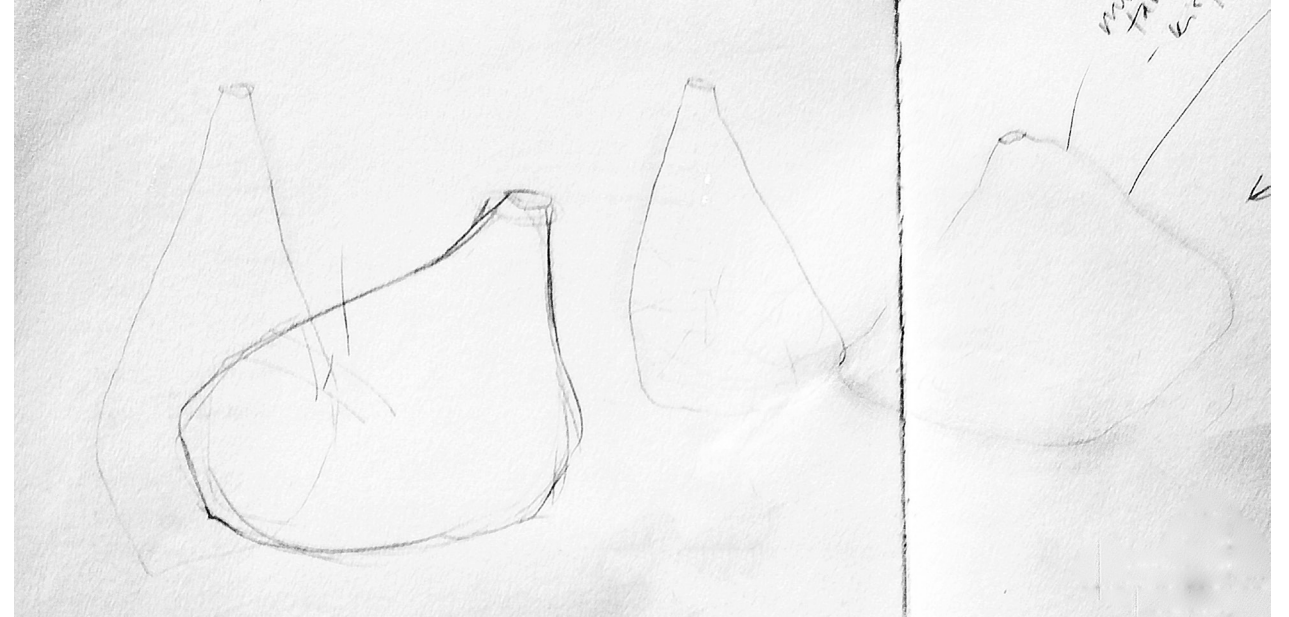
3 Hämähäkin pesät - Unen ilmentymät

3.1 Pesä

Lähtökohdaksi koko kandityölle ni muodostui lopulta eräs uni ja sen lomaan piirretty pieni kuva (kuva 23). Muistan unesta päiväkirjan tekstin avulla yksityiskohtia ja mieleeni nousee lämmin värimailma. Muistan myös, että unessa oli ikäviä tuntemuksia nostattavia elementtejä, mutta pääosin tunnelma oli kuitenkin hyvä.

Unipäiväkirja 1.10.2013

Siivosin miun sänkyä tai asuntoa tai jotain. Lattialta löytyi ontto kipsinen esine, minkä ajattelin olevan hämähäkin pesä ja liittyvän jotenkin pesukarhuihin. Päätin kuitenkin kysyä asiasta isältä. Isä tuli katsomaan ja esine oli ensin muuttunut muoviputelin näköiseksi ja muistutti lopulta akvaariota, mikä toimii hämähäkkiansana. Kiljuin kun isä louskutti esineen kantta samalla kun kanto sitä pihalle. Kurkistin sängyn alle ja sieltä löytyi valtava hämähäkki. Hämähäkki alkoi lähestyä ja muuttui samalla käveleväksi kuutioksi. Ajattelin liiskata sen, mutta pelkäsin että se on täynnä pieniä hämähäkkejä.

Kuva 24. Luonnoksia hämähäkin pesistä. 2017.

Kuva 25. Ensimmäinen hämähäkin pesä. Oma kuva 2017.

Unitulkintojen mukaan pesä edustaa kotia. Pesä edustaa myös kaipua ihmissuhteisiin, mutta myös omaan tilaan. Pesä on lepopaikka ja paikka hautomiselle ennen kuin uudet ideat nousevat esiin. (Bethards 1999, 142; Sallamo-Lavi 2009, 224.) Mielestäni tämä on aika osuva lähtökohta kandidaatin työn aloittamiselle: rakentaa koti tai pesä, jonka rauhassa kerätä ajatuksia ja ideoita. Tein luonnoksia (kuva 24) ja rakensin yhden muodon kierrätysmassasta vapaasti improvisoiden vailla tarkempaa suunnitelmaa (kuva 25). Muoto tuntui hyvältä lähtökohdalta, mutta kierrätysmassa ei luonnollisestikaan läpäise valoa, joten se ei kävisi materiaaliksi.

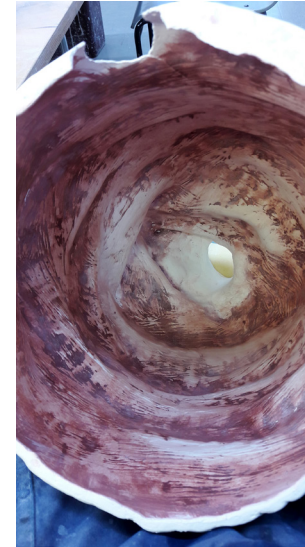
3.2 Paperiposliini

Paperiposliini on posliinia, johon on lisätty ylimääräistä kuitua, jonka tarkoitus on tehdä massasta kestävämpää raakavaiheessa, mikä mahdollistaa hyvinkin ohuen seinämän rakentamisen. Kuidun ansiosta posliini on myös paljon kevyempää, niin raakakuivana kuin poltettunakin. Lisäksi kuitu helpottaa saumojen yhdistämisessä. Paperiposliinia on saatavana useilta raaka-ainevalmistajilta, mutta sitä on helppo valmistaa myös itse, esimerkiksi lisäämällä massan sekaan selluloosaa tai toimistopaperia. Tekemiseen voi käyttää mitä tahansa savea kivitavarasta rakusaveen ja posliiniin. (Juvonen 2017; Merida-Paytes 2017; Standen 2016.) Itse päädyin kuitenkin käyttämään Scarvan pella-vakuitua sisältävää E/S 600-massaa. Olen käyttänyt kyseistä massaa jonkin verran jo aiemmin, joten minulla oli pientä tuntumaa sen käsittelyyn. Yksi etu kyseisen massan käyttämiselle on lisäksi korjaamisen mahdollisuus, joka on mahdollista nimenomaan lisätyn kuidun takia. Kuiduttomasta massasta valmistetun esineen korjaaminen on

kutakuinkin mahdotonta ja jälkityöstö haastavaa erityisen ohuiden seinämien haurauden takia.

Aloitin rakentamisen kaulitsemalla posliinista leveitä nauhoja. Nypin nauhoja yhteen pohjalle tekemäni paksumman renkaan kanssa samalla etsien tuntumaa materiaaliin. Aluksi pienetkin rakennelmat sortuivat päälle kasautuvan painon voimasta. Kuivatin posliinia varovaisesti hiustenkuivaajalla, jotta se pitäisi paremmin muotonsa ja käytin lisäksi seinien tukemiseen vaahtomuovirenkaita. Ensin arastelin kuivaamisen suhteen, mutta huomasin pian, että plastisuus säilyy yllättävän pitkään, eikä pinnan kuivattamista tarvitse pelätä. Sitä paitsi seinämiä olisi helppo kostuttaa uudelleen tarpeen vaatiessa. Kokeilin näiden muotojen jälkityöstämistä ja oli yllättävää, miten kestävä massaa oli kuivana. Kostuttamalla pintaa, siihen oli mahdollista piirtää tai kaivertaa erilaisia kuvioita (kuva 26). Joitain kertoja sain vahingossa aikaiseksi reiän, mutta aika pian löytyi tuntuma, eikä lipsahduksia satunut enää niin paljon.

Rakensin muutamia muotoja käsin, mutta en kuitenkaan kyennyt te-

Kuva 26. Viivaa posliinipinnalla ja musta engobe. Oma kuva 2017.

Kuva 27. Ensimmäisiä käsinrakennettuja muotoja. Oma kuva 2017.

kemään seinämästä riittävän ohutta, jotta saisin siitä tarpeeksi valoa läpäisevää ja vaikka pidin näkemästäni, ei se kuitenkaan ollut se mitä juuri tähän halusin (kuva 27). Kokeilin rakentamista vanhan muotin avulla yhdistäen muottiin prässäämisen pelkän vapaa-muotoisen käsinrakentamisen kanssa. Muotin pintaa vasten painetusta posliinista löytyikin hakemani tunnelma, sellainen, miltä unessa esiintynyt hämähäkin pesä mielestäni näytti (kuva 28).

Kuva 28. Hämähäkin pesän luonteen hahmottelua. Oma kuva 2017.

Kuva 29. Sauma.
Oma kuva 2017.

3.3 Kipsimuotti

Valoin kipsistä moniosaisen muotin (kuvat 30, 31), jonka avulla pystyisin rakentamaan erityisen ohutta seinää vähän kerrallaan (kuvat 32-37). Jo ensimmäiset kokeilut osoittivat, että tällä tavalla saisin aikaan haluamaani jälkeä ja etsimäni tunnelman. Muotin osien väliin jää pieni saumakohta, josta jäi jälki posliinia prässätessä (kuva 29). Aluksi ajattelin, että työstän pinnan tasaiseksi jälkikäteen, mutta sauma "hämähäkin" pesän pinnassa olikin erityisen viehättävä yksityiskohta ja tuntui täydentävän alkuperäisen mielikuvan. Päädyin tekemään saumakohdista jopa hieman korostuneempia. Aluksi ajattelin, ettei posliinimassan kosteudella ole suurta merkitystä rakentaessa. Käytän niin ohuita nauhoja, että vähän kosteammankin saa helposti painettua muotoonsa. Parhaiten kuitenkin tuntuu toimivan nahkakuiva, ehkä jo hieman kokonaisuudessaan

jäykistynyt savinauha. Olen viettänyt paljon aikaa muotin äärellä kauliten, odottaen, prässäten ja viimeistellen. Hetkittäin olen pystynyt uppoamaan työhön aivan täysin, niin että tuntuu kuin aika ja paikka olisivat kadonneet ympäriltä. On vain minä, kuulokkeista kuuluva musiikki tai tarina ja posliinisavi. Tuollainen "flown" tunne on se, minne on aina hyvä upota, oli kyse piirtämisestä, dreijaamisesta, tai mistä muusta tahansa.

Vaikka olenkin käyttänyt vain yhtä muottia, eivät lopulliset muodot kuitenkaan ole samanlaisia keskenään (kuva 38). Olen polttanut kaikki pesät pitkällä, kolmen tunnin haudutuksella 1250°C lämpötilassa, jolloin massa on sulanut osittain enemmän kuin normaalisti olisi tarkoitus. Osan "pesistä" olen laittanut uuniin kyljelleen siinä tarkoituksessa, että muoto nimenomaan painuu poltossa ja näin olen saanut vielä lisää variaatiota muotoon (kuva 39). Lisäksi sisäpinnalle tehdyt kuviot ovat jokaisessa muodossa erilaiset ja valon kanssa mikään muodoista ei näytä keskenään samanlaiselta.

Kuva 30. Muotin osien viimeistelyä.
Oma kuva 2017.

Kuva 31.
Valmis muotti.
Oma kuva 2017.

Kuva 32-37. Muottiin rakentaminen alkaa kapeimmasta kohdasta ja etenee pikkuhiljaa kohti valmista muotoa. Omat kuvat 2017.

Kuva 38. Erilaisia muotoja ja koekappaleita muotista ja käsinrakentamalla. Oma kuva 2017.

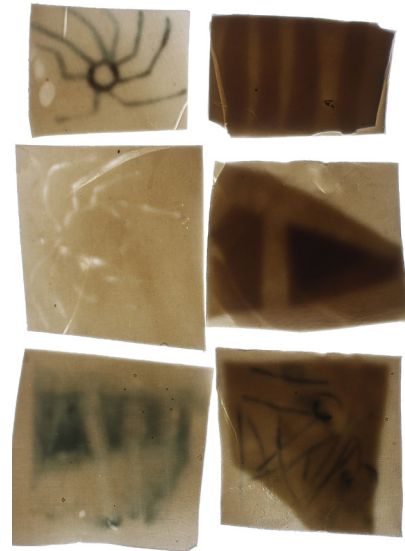

Kuva 39. Kyljellään poltettu hämähäkin pesä.

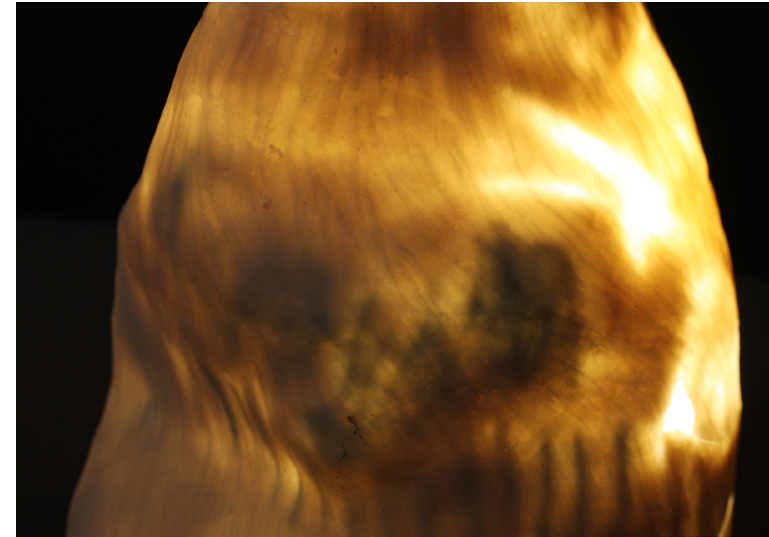
3.4 Kuva

Ensimmäiset kokeilut läpikuultavuudesta ja piirrosjäljestä tein pienillä paperiposliinilaatoilla. Sain aikaan mielenkiintoisia vaihteluita varioimalla posliinin paksuutta ja kokeilemalla erilaisia piirustusjälkiä siveltimellä sekä raaputtamalla (kuva 40). Kun sain ensimmäiset isommat paperiposliinista rakennetut "pesät" valmiiksi, jatkoin kokeiluja isommassa mittakaavassa. Usean eri kokeilun jälkeen totesin jättäväni pigmentit sekä engobet ja keskittyväni pelkästään posliinin pinnan paksuuden vaihteluihin. Erilaisten väriaineiden käyttäminen ei luonut tässä tapauksessa mitään erityistä (kuvat 41-45), vaan mielenkiintoisimmat kuviot muodostuivat aivan kuten lithopha-neissakin, valon läpäistessä eri paksuista posliinipintaa. Muotilla tehdyt "pesät" olivat lisäksi niin ohuita, etten uskaltanut jatkaa niiden työstämistä enää muotista poistamisen jälkeen, joten kaikki piirrokset tulisi tehdä silloin kun esine olisi vielä muotissa. Pik-kutarkka piirtäminen hyvin rajallisessa tilassa muotin sisällä oli lisäksi melko haastavaa, kun taas pinnan muokkaa-

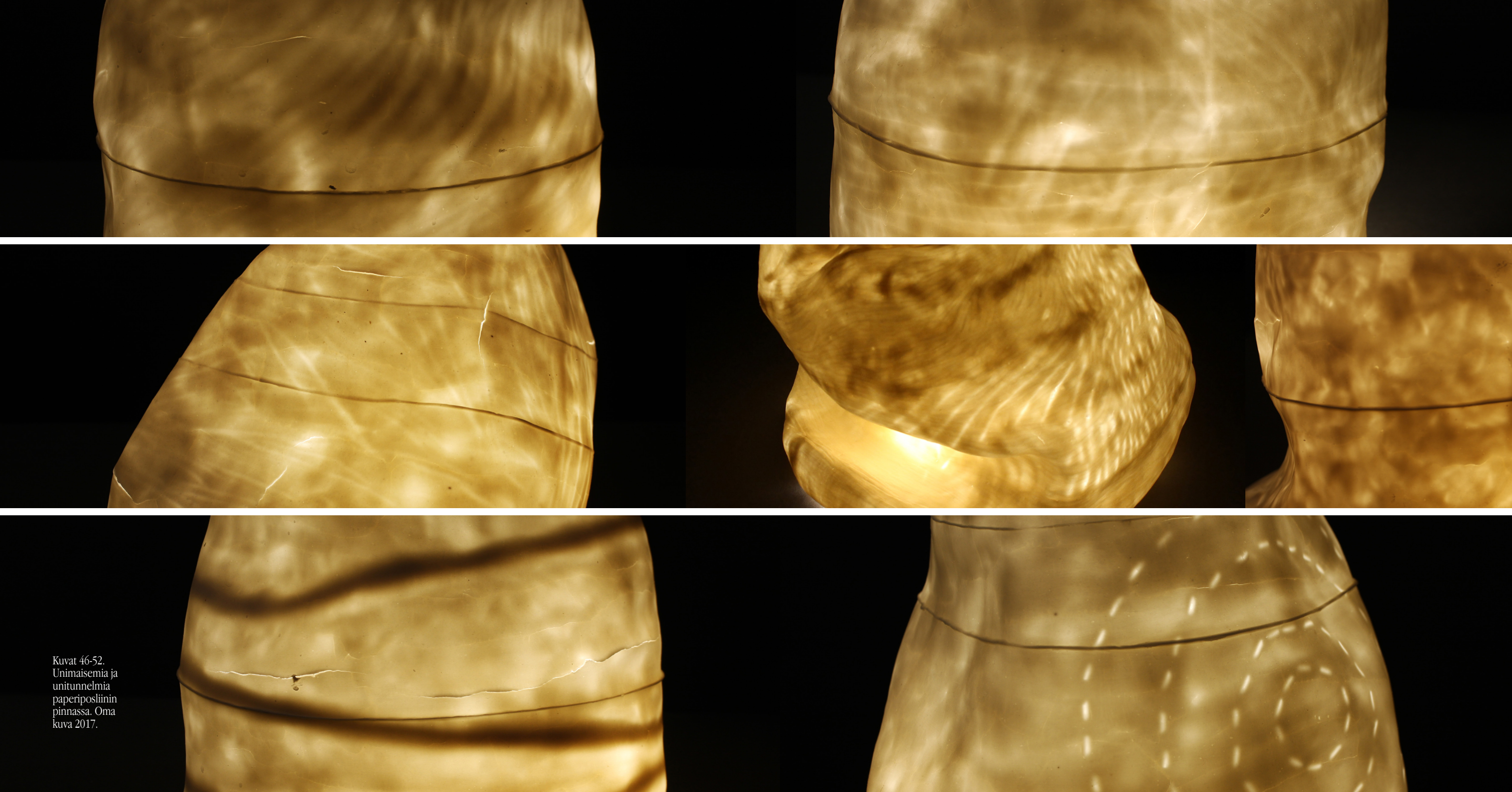
minen muilla keinoin osoittautui helpommaksi, jopa siinä määrin, että oli mahdollista löytää piirtäessäni koke-ma vapaus ja rento käden liike. Vaikka en tässä työssä ole käyttänyt perinteisiä piirtimiä, näen silti töissäni piirros-jälkiä ja erilaisin työkaluin esiin houku-teltuja unimaisemia (kuvat 46-52).

Kuva 40. Ensimmäisest piirros- ja pak-suuskokeilut piirrospuoli valoa vasten. Oma kuva 2017.

Kuvat 41-45. Piirros-kokeiluja engobella ja pinnan paksuuden vaihteluilla. Oma kuva 2017.

Kuvat 46-52.
Unimaisemia ja
unitunnelmia
paperiposliinin
pinnassa. Oma
kuva 2017.

3.5 Ongelmia

Tuntuu, että tähän asti olen päässyt keramiikan parissa melko helpolla. En ole kohdannut suurempia ongelmia ja olen yleensä saanut halutunlaisia lopputuloksia. Materiaalina savi on toisinaan melko oikuttelevainen, eikä lasitus, muoto tai väri aina lopulta olekaan polton jälkeen sitä mitä on odotettu. Kun sain pitkän rivin kokeiluja valmiiksi, oli aika siirtyä lopullisten teosten pariin. Ensimmäinen valmis kappale juuttui muottiin lähes kokonaan. Ajattelin, että kyseinen reaktio johtui jostain syystä siitä, että olin liettänyt vanhat paperisavet uudeksi massaksi. Seuraavan kokeilun tein tuoreella, mutta sauvasekoittimella löysäksi työstetyllä massalla. Jälleen massa juuttui muottiin. Kokeilin muotin kostuttamista ja lisäksi sain ohjaajaltani, Leena Juvoselta neuvon lisätä talkkia muotin sisäpintaan pintaa tiivistämään (Juvonen 2017), mutta reaktio

Kuva 53. Pieni pala paperiposliinia täysin liimautuneena muotin pintaan. Palan sai pois vain vedellä liuottamalla. Oma kuva 2017.

oli edelleen sama. Massa jäi muottiin kiinni enemmän tai vähemmän (kuva 53), kuitenkin niin paljon, että kiinni jääminen aiheutti kuivuessaan koko muodon repeämisen (kuvat 54, 55). Keramiikan harjoitusmestari Tomi Pelkonen ehdotti, että kastelen muotin pintaa ja annan lopulta massan kuivua erittäin hitaasti niin että muotin päällä on kansi ja kaikki kosteus poistuu vain muotin seinämien läpi (Pelkonen 2017). Tällä tavoin onnistuin vihdoin saamaan riittävän ehjän muodon muotista ulos. Pinnassa oli pieniä halkeamia paikoitellen, mutta tässä projektissa ne eivät haittaa, vaan tuovat oman osansa unikuviin. Muotin oikuttelun lopullinen syy jäi kuitenkin epäselväksi.

Kuva 54. Muottiin juuttumisen seurauksena hajonnut muoto. Oma kuva 2017.

Kuva 55. Muottiin juuttunut posliini ja juuttumisesta aiheutuneita repeämiä. Oma kuva 2017.

Kuvat 56, 57. Valmiita
unen ilmentymiä. Omat
kuvat 2017.

4 loppuksi

Aloitin työskentelyn mielessäni selkeät suunnitelmat siitä, kuinka tämä työ tulisi etenemään. Punainen lanka kuitenkin katosi ja jouduin etsimään kokonaan uuden alun työlleni. Tuntui vaikealta tarttua mihinkään, mutta vuosia sitten saatu ”käyt vaan työskentelemään”-tyyppinen neuvo kolkutteli jossain takaraivossa. Työstäni muotoutuikin taiteellinen produktio ja pieni tutkimusmatka omaan luovaan prosessiin. Projektin aikana olen törmännyt monenlaisiin esteisiin, mutta nyt tuntuu, että alan pikkuhiljaa hahmottaa kuinka ne selätetään. Produktion tökkiessä, on hyvä palata hetkeksi tekstin pariin ja toisin päin. Lukeminen ratkoo monia ongelmia, samoin kuin keskustelut, mutta myös hetkellinen täydellinen irrottautuminen työskentelystä tai muunlainen hands-on-työskentely.

En alun perin ajatellut ollenkaan työskenteleväni paperisaven kanssa, mutta projektin edetessä olen huomannut pitäväni sen ominaisuuksista.

Etenkin raakakestävyys helpottaa työskentelyä suuresti. Loput hämähäkin pesät tulevat valmistumaan vasta näyttelyä varten, mutta olen oikein tyytyväinen jo tällä hetkellä valmiina oleviin (kuva), mutta myös pelkkiin kokeiluihin. Sisälle sytyvä valo paljastaa monenlaista erilaisista jälkeä ja olen onnistunut löytämään tavoitteleman unesta nousseen tunnelman, sekä ajoittain olen löytänyt samanlaisen flow-tilan kuin piirtäessäni. Produktion aikana esiintyneet ongelmat eivät ole lannistaneet, vaan jotenkin koen niiden olevan osa keramiikan hitaita prosesseja, prosesseja joista pidän. Kuvan ja keramiikan yhdistäminen on toteutunut tässä työssä aivan eri tavalla kuin aluksi ajattelin. Piirrosjälki muodostuu vain posliinin pinnan työstämisestä ja paksuuden vaihteluista, ei pigmenteistä, engobesta tai muistakaan väriä antavista aineista.

Olen pitkään miettinyt, minne sijoitun luovalla alalla. Tämän työn

Kuva 58. Unten mailla. Oma kuva 2017.

5 Kiitokset

myötä, tunnen yhä vahvemmin olevani jossain muotoilun ja kuvan tekemisen välimaastoissa. Vaikka suuremalta osin tulevaisuus vaikuttaa vielä suurelta arvoitukselta, uskon, että ajan kanssa oma paikka vielä löytyy. Tämän hetkiset havainnot riittävät tähän hetkeen oikein hyvin. Olen myös tyytyväinen päätökseeni jatkaa maisteriopintoja muotoilun puolella.

Leena ja Natalie - ohjauksesta ja oivalluksista. Ia - keskusteluista, pohdiskelusta ja seurasta pitkiksi venyneinä iltoina. Muut ystävät ja läheiset - ymmärryksestä erakoitumisen suhteen. Neil Gaiman ja muut tarinoiden mestarit loputtomista seikkailuista ja mykistä maailmoista.

Lähteet

Appleby, R. <http://www.rebeccaappleby.co.uk/>
Information Viitattu 3.4.2017

Benzle Porcelain. <http://benzleporcelain.com> Viitattu 21.3.2017.

Bethards, B. 1999. Unikirja. Suomentanut Metsovuori, R. Vantaa: Michael Kirjat. Englannin kielinen alkuteos 1997.

Biehne, C. Porzellanatelier Claubia Biehne. <http://www.biehne-porzellan.de/en/philosophy.html>. Vii-tattu 3.4.2017

Boucher, G. 2010. ‘Inception’ breaks into dreams. <http://articles.latimes.com/2010/apr/04/entertainment/la-ca-inception4-2010apr04>. Viitattu: 31.3.2017

Cain, P. 2010. Drawing. The Enactive Evolution of the Practitioner. Bristol: Intellect. <https://ebookcentral.proquest.com/lib/aalto-ebooks/detail.action?docID=584349>. Viitattu 9.3.2017.

Csikszentmihalyi, M. 2005. Flow: Elämän virta. Helsinki: Rasalas Kustannus. Englannin kielinen alkuperäisteos 1990.

Desk Proto. Lithophanes: how to CNC machine a photo. <https://www.deskproto.com/support-videos/videos-lithophanes.php>. Viitattu 14.4.2017.

Donnie Darko. 2001. Ks: Richard Kelly. O: Richard Kelly. USA: Flower Films. 113min.

Gaiman N. American Gods. 2001. New York: Harpertorch.

Gaiman, N. Anansi Boys. 2005. New York: Harpertorch.

Gaiman, N. Neverwhere – maanalainen Lontoo. 2000. Suomentanut Kivimäki, M. Helsinki: Otava. Englannin kielinen alkuteos 1996.

Herman, J.B. 2013. Re-Creating the Magical World of Dreams. http://www.slate.com/blogs/ behold/2013/05/24/tom_chambers_using_dreams_as_inspiration_to_re_create_ex_votos_style_imagery.html. Viitattu: 31.3.2017

Holdstock, R. 1985. Alkumetsä. Suomentanut Haglund, A. Hämeenlinna: Arvi A. Karisto Oy. Eng-lannin kielinen alkuteos 1984.

Isoniemi, E. 2016. News. <http://www.eliisaisoniemi.com/-news.html>. Viitattu 14.4.2017.

Juvonen, L. 2017. Henkilökohtainen tiedonnato. 29.3.2017 & 4.4.2017.

Lewis, C.S. Narnia. Kaikki tarinat. 2005. Suomentanut Helakisa, K. ja Hämäläinen, K. Helsinki: Otava. Englannin kieliset alkuperäisteokset 1950-1956.

Lithophane tutorial. http://www.denfordata.com/pdfs/lithophane_tutorial.pdf. Haettu 26.2.2017.

Merida-Paytes, L. 2017. Making Paper Clay to Make Stronger, Lighter Pots or Sculpture. <http://ceramicartsdaily.org/ceramic-supplies/pottery-clay/lose-weight-get-strong-put-your-ceramic-work-on-the-paper-clay-diet/>. Viitattu: 31.3.2017.

Parker, J. Unet + Painajaiset. 2011. Suomentanut Filppu, K. Helsinki: Tammi. Englannin kielinen alkuperäisteos 2010.

Pelkonen, T. 2017. Henkilökohtainen tiedonanto. 4.4.2017.

Saatchi Art. Loctationotation. <https://www.saatchiart.com/art/-loctationotation/91093/396898/view>. Viitattu 17.4.2017

Sallamo-Lavi, A. 2009. Uniavain. Helsinki: Otava.

Standen, K. Strengthening Your Clay. 2016. <http://ceramicartsdaily.org/ceramic-supplies/pottery-clay/adding-strength-to-your-clay-work-with-paperclay/>. Viitattu 9.3.2017.

The Blair Museum of Lithophanes. <http://www.lithophanemuseum.org/lithophanes.html>. Viitattu 27.2.2017

TRACEY. 2007. Drawing Now. New York: I.B.Tauris & Co Ltd. <https://ebookcentral.proquest.com/lib/aalto-ebooks/detail.action?docID=677105>. Viitattu 21.3.2017

Vuorelainen, R. (toim.) 1997. Suuri unikirja. Porvoo: WSOY.

Wordy English. Alice in Wonderland, and Through the Looking-glass. <http://wordyenglish.com/alice/alice.html>. Viitattu 31.3.2017.

Young, A.E. Earth + Alabaster. <http://earthandalabaster.bigcartel.com/about> Viitattu 3.4.2017

Kuvalähteet

Kuva 1. Tenniel, J. Alice in Wonderland. 1865. <http://www.alice-in-wonderland.net/resources/pictures/alices-adventures-in-wonderland/>. Haettu: 30.3.2017.

Kuva 2.Dautremer, R. Alice in Wonderland. 2010. <https://cizgilimasallar.blogspot.fi/2011/07/rebecca-dautremer-alice-in-wonderland.html>. Haettu: 30.3.2017.

Kuva 3. Burton, T. Alice in Wonderland. 2010. https://www.buzzfeed.com/louispeitzman/adaptations-of-alices-adventures-in-wonderland?utm_term=.wwP6EP6MV#.sqM3eb3EA. Haettu 30.3.2017.

Kuva 4. Darko, D. 2001. <http://www.konbini.com/wp-content/blogs.dir/4/files/2016/12/donnie.jpg> Haettu 13.4.2017.

Kuva 6. Chambers, T. 2003. Aground. <http://www.photoeye.com/gallery/forms2/index.cfm?image=1&id=185856>. Haettu 25.3.2017.

Kuva 12. Brixey-Williams, J. 2001. <http://www.juliebrixey-williams.co.uk/2d--drawings-paintings-print-photography--mixed-media.html>. Haettu 21.3.2017.

Kuva 13. Altosaar, E. 2012. http://otmzine.com/wordpress/wp-content/gallery/erika-altosaar/otm10_erikaaltosaar_6.jpg. Haettu 3.4.2017.

Kuva 14. Zahedi, M. <http://cdn0.lostateminor.com/wp-content/uploads/2011/09/morteza-zahedi-art-1.jpg>. Haettu 3.4.2017.

Kuva 15. Grzymala, M. 2010. <http://www.yellowtrace.com.au/three-dimensional-drawings-monika-grzymala/>. Viitattu 7.4.2017.

Kuva 16. Biehne, C. <https://cfileonline.org/studio-pottery-claudia-biehnes-fresh-experimental-porcelain-contemporary-ceramic-art-cfile/>. Haettu 3.4.2017.

Kuva 17. Young, A.E. <http://ashleyeyoung.bigcartel.com/portfolio>. Haettu 3.4.2017.

Kuva 18. Appleby, R. https://pbs.twimg.com/media/BoPAC3iiYAA_HSX.jpg. Haettu 3.4.2017.

Kuva 19. The Blair museum of Lithophanes. 1800-luku. <http://www.lithophanemuseum.org/>. Haettu 21.3.2017.

Kuvat 20, 21. Benzle Porcelain. <http://benzleporcelain.com>. Haettu 21.3.2017.

Kuva 22. Isoniemi, E. 2015. <http://www.eliisaisoniemi.com/>. Viitattu 21.3.2017

Muut kuvat. Maria Punkkinen 2017.